

[Ulrich.]

være afdraget, og efter disse 80 Aars Forløb begynder man at afdrage Jordkøbslaanet, idet man saa forhøjer Renten af dette med $\frac{1}{2}$ pCt. Det varer alligevel en lang Tid, inden et saadant ved Statens Hjælp etableret Husmandsbrug bliver gældfrit. Der skal tre Generationer til, før dette kan ske.

Saa yder man til Laan til disse Brug en Bevilling paa 5 Millioner — man bevilger 6, men den ene anvender man til noget andet —, og disse 5 Millioner kan altsaa slaa til til 290 Brug. Endvidere bevilger man en Sum af 400 000 Kr. til Lejehuses Overgang til Husmandsbrug, og man bevilger $\frac{1}{2}$ Million til Oprettelse af smaa Gaardbrug. De maa dog ikke faa over 30 000 Kr. i Laan, og dette Laan skal forrentes med en større Procent, 5 pCt., og afdrages efter 5 Aars Forløb i Løbet af 30 Aar.

Ja, der ser man, de Herrer vil gerne takkes Partiet Venstre. Man aabner Adgang til, at mindre Gaardbrug kan oprettes med Statslaan, men saa snart det drejer sig om mindre Gaardbrug, som maaske er den fornuftigste Udstykningsform, man har i dette Land, skal det være paa meget skrappe Betingelser, end naar man skal oprette Husmandsbrug, som nationaløkonomisk set er meget ringere. Det er den Slags Visdom, som ikke er nem at forstaa.

Videre bevilger man 600 000 Kr. aarlig til Tillægslaan til Brug, som er oprettet efter den gamle Husmandslov, til en Rente af $4\frac{1}{2}$ pCt. og til Afdragelse sammen med Hovedlaanet. Disse Tillægslaan til Brug, som er oprettet efter den gamle Statshusmandslov, er efter min Mening ikke beretigede. Naar Staten een Gang har ydet et Laan til Oprettelse af et Brug, maa den være færdig med dette Brug, medmindre der er givet dette Brug efter eget Ønske et mindre Byggelaan med Ret til senere at supplere det op til det Byggelaan, der overhovedet kan faas deri; men ellers maa Staten være færdig med disse Brug. Det er af det onde, at hver Gang der gives en Lov, som aabner Adgang til at laane lidt større Summer til Etablering af Brug, aabnes der samtidig Adgang til, at alle tidligere Laan kan rykke op til samme Højde. Det er at smide Statens Midler ud til Formaal, som ikke er paakrævede og hensigtsmæssige. Det maa vi fraraade.

Fremdeles foreslaas der Etableringslaan til disse 290 Brug, i noget større Udstrækning end man har gjort det til de 860 Statsfæstebrug. Der aabnede man nemlig kun

Adgang for 250 af de 860 til at faa Tillægslaan, men her aabner man Adgang dertil for 200 af de 290. Hvorfor man gør denne Forskel, skal jeg lade være usagt. Det skjuler sig i den Visdom, som har undfanget dette Forslag.

Den fjerde Udstykningsform er Overdragelse af offentlig Jord som Tillægspareller til bestaaende Brug, op til en Størrelse af ikke over 6 ha. Denne Jord overdrages som Stats- eller Kommunefæste, mod at der svares Jordrente, og samtidig aabnes der Adgang til Byggelaan til Forøgelse af Bygningerne paa ikke over 6 000 Kr. Byggelaanet kan sikres ved en Prioritet i den samlede Ejendom næst efter allerede indestaende Prioriteter. Rente $4\frac{1}{2}$ pCt.; Afdrag i Løbet af 30 Aar.

Her staar vi overfor en overordentlig uheldig Sammenblanding af Stats- eller Kommunefæste og Selveje. Denne overordentlige uheldige Sammenblanding fremgaar jo ganske klart og tydeligt af § 52, det lyder saaledes:

„Naar et Husmandsbrug, til hvilket der i Henhold til denne Lov er henlagt en Parcel af Jord i Statens Eje mod Jordrente, overdrages til anden Mand, og denne ikke er den hidtidige Ejers Livsarving, skal Vurderingsraadet bestemme, hvor stor en Del af den for den samlede Ejendom betingede Købesum der falder paa Tillægsparellen, og det Beløb, hvormed den saaledes udfundne Værdi maatte overstige Tillægsparellens Grundværdi, skal indbetales til Jordfonden. Vurderingsraadets Afgørelse kan indankes for Over-Skyldraadet. Jordfondens Krav paa den nævnte Indbetaling paahviler den samlede Ejendom som en Hæftelse forud for den Ejendommen paahvilende Prioritetsgæld“.

Denne § 52 viser ganske klart og tydeligt det uholdbare i denne Sammenblanding af Fæste for en Del af Jorden og Selveje for den øvrige Del af Jorden og for Bygningerne. Jeg troede, man var kommet væk fra denne fortvivlede Ordning, idet man jo dog har praktiseret dette ude omkring i Landet at have solgt Lens- og Stamhusjord til ren Ejendom til bestaaende Landbrug. Hvorfor skal vi nu vende tilbage til dette ganske forkvaklede Forhold at give et bestaaende Landbrug en Tillægsparell, som er Fæste i den ellers fri Ejendom? Jeg skal meget fraraade, at man indlader sig paa noget saadant.

Den femte Udstykningsform er privat Køb af Tillægjord med Statslaan. Dertil aflejrer man et Beløb af 1 Mill. Kr. aarlig.